

vergadering **C127 – FIN7**

zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 11 februari 2014

INHOUD

Interpellatie van de heer Bart Tommelein tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de matige economische score van Vlaanderen die blijkt uit het rapport Flanders Outlook van de Studiedienst van de Vlaamse Regering - 69 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Griet Smaers tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de belasting op de inverkeerstelling (BIV) op minibuses voor collectief en rolstoelvervoer - 837 (2013-2014)	12
Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de uitvoeringsresultaten van de begroting 2013 - 899 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de pps-scholen - 927 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van de heer Dirk Van Mechelen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de uitvoeringsresultaten 2013 - 947 (2013-2014)	14
■	

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Interpellatie van de heer Bart Tommelein tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de matige economische score van Vlaanderen die blijkt uit het rapport Flanders Outlook van de Studiedienst van de Vlaamse Regering - 69 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, elk jaar publiceert de Studiedienst van de Vlaamse Regering een Engelstalige brochure, Flanders Outlook geheten. In dat rapport wordt Vlaanderen op het vlak van een aantal sociaal-economische parameters met 134 andere regio's in Europa vergeleken. Aangezien een vergelijking relevant moet zijn, wordt binnen die groep van 134 een bijkomende vergelijking met 15 zogenaamde topregio's gemaakt.

Dat laatste is ook nodig. De Vlaamse Regering heeft bij haar aantreden immers de ambitie uitgesproken van Vlaanderen tegen 2020 een topregio in Europa te maken op economisch, ecologisch en sociaal vlak. We hebben dus nog wel wat tijd. De minister-president heeft toen trouwens verklaard dat hij een doorbrakenbeleid zou voeren om het beoogde doel te kunnen bereiken.

Er is een monitoringsysteem om de realisatie van de doelstellingen in het Pact 2020 inzake welzijn, economie, arbeidsmarkt, levenskwaliteit en bestuur op te volgen. Ook dit rapport draagt hiertoe bij en laat ons weten waar we staan. In die optiek zijn al die berichten die erop wijzen dat Vlaanderen zich beter dan Wallonië van de crisis herstelt eigenlijk niet relevant. Aangezien Vlaanderen een topregio wil zijn, moet Vlaanderen zich ook met de andere topregio's kunnen meten.

De editie 2014 van Flanders Outlook vormt op een aantal vlakken een goed rapport. Ik wil dit nog even herhalen. Op een aantal vlakken is dit een goed rapport. Zo vormt het risico op armoede een indicator waarop we in vergelijking met de andere topregio's goed scoren. Ook op de hoge arbeidsproductiviteit van de Vlaamse werknemers kunnen we trots zijn. Dit kan voor bedrijven een belangrijke reden zijn om in Vlaanderen te blijven investeren. Als we onze regio in het buitenland promoten, moeten we hier alvast de nadruk op leggen.

Volgens het rapport kennen we, althans in 2012, het jaar van de meting, ook een relatief lage werkloosheid. Enkel Beieren en Baden-Württemberg doen het blijkbaar beter. Daar staat tegenover dat zij sinds 2006 een veel grotere daling van de werkloosheid dan wij laten optekenen. Uit de cijfers van de VDAB blijkt dat de werkloosheidsgraad sinds 2012 opnieuw is gestegen. We moeten dan ook voorzichtig zijn.

Wat heel wat onderzochte parameters betreft, ogen de resultaten niet zo rooskleurig. Onze werkloosheidsgraad is relatief laag. Wat de werkzaamheidsgraad betreft, doen we het wat minder goed. In het selecte clubje van 16 staan we zelfs voor het vijfde jaar op rij op de voorlaatste plaats. Als we alle regio's in ogenschouw nemen, bezetten we slechts de 46e plaats. Wat mij het meest zorgen baart, is dat dit resultaat slechter is dan gedurende de drie voorgaande jaren.

Uiteraard zijn plaatsnummers slechts nummers. Ze verduidelijken echter een onderliggend probleem. Het probleem met onze lage werkzaamheidsgraad moeten we in de eerste plaats zoeken in de bedroevend slechte cijfers voor werkende mensen tussen 55 en 64 jaar oud. Op dat vlak staan we op een totaal van 134 regio's amper op de 102e plaats. Dat is mijlenver verwijderd van waar een topregio hoort te staan.

Vlaanderen vergrijst zeer snel. Dat betekent dat we meer op de tewerkstelling van 55-plussers moeten inzetten. Momenteel is amper 40 procent van de 55-plussers aan het werk. Dat staat in schril contrast met de cijfers uit, bijvoorbeeld, Scandinavië. Daar worden percentages van 60 tot 70 procent gehaald. Ook in Duitsland, Groot-Brittannië, Ierland en de Baltische staten

is de overheid er blijkbaar beter in geslaagd dan in Vlaanderen om oudere werknemers aan de slag te houden.

De actieradius om werkzoekenden aan een job te helpen, is recent tot de leeftijd van 60 jaar uitgebreid. Daar staat echter tegenover dat de VDAB bruggepensioneerden amper oproept om te solliciteren. Volgens de cijfers die de heer Bothuyne heeft opgevraagd, blijkt dit gemiddeld eens om de vijf jaar te gebeuren. Op die manier wordt het natuurlijk niet eenvoudig om de status van topregio te krijgen. Dit zijn gegevens die we niet zomaar mogen negeren. We moeten op dat vlak een fundamentele omslag teweegbrengen.

Daarnaast zou innovatie een speerpunt moeten zijn van het Vlaamse economische beleid. Dat werd ook duidelijk in het Vlaamse regeerakkoord, waarin tientallen keren werd verwezen naar het begrip. Als kennisregio moet je het onderscheid kunnen maken door innovatieve ontwikkelingen op diverse economische terreinen. De Vlaamse Regering onderschreef bij het begin van deze legislatuur dan ook de 3 procentnorm voor Onderzoek en Ontwikkeling (O&O), ook al waren de budgettaire mogelijkheden beperkt.

Als we nog steeds op de 27e plaats staan, is dat echter grotendeels te danken aan private investeringen, want wat betreft O&O-uitgaven van de overheid zelf scoort Vlaanderen met een 42e plaats wel bijzonder matig.

Als het gaat om de economische valorisatie van Onderzoek en Ontwikkeling, moeten we echt beter kunnen. Nog te weinig mensen werken in kennisintensieve sectoren om een echte topregio te kunnen zijn. Van de 15 topregio's kunnen er 9 een beter rapport voorleggen, als het gaat om tewerkstelling in kennisintensieve diensten. In de regio Zuid-Nederland zijn er per miljoen inwoners 444 patentaanvragen. Bij ons zijn dat er slechts 88.

Minister-president, innovatie moet inderdaad een speerpunt van ons economisch beleid vormen, maar de punt mag wat ons betreft nog flink wat aangescherpt worden. Een kennisintensieve regio veronderstelt ook een permanente bijscholing. Met een 78e plaats scoren we wat dat betreft dramatisch. Amper 6,8 procent van de beroepsbevolking schoolt zich bij. Dat is het slechtste resultaat sinds 2006. Dus ook hier is een fundamentele mentaliteitswijziging onontbeerlijk.

Voorzitter, minister-president, is Vlaanderen een of ander achtergesteld rampgebied? Uiteraard niet. Vlaanderen is een geweldige regio met bijzonder veel mogelijkheden. Maar we moeten ambitieus durven te zijn. Ik zou zeggen: we moeten durven te vliegen. U wou dat Vlaanderen in 2020 een echte topregio zou worden. Het ziet er echter naar uit dat het hoe langer hoe moeilijker wordt om die doelstelling te bereiken. Ik wil het in deze commissie nog niet eens hebben over talrijke andere zaken, zoals Mobiliteit, Onderwijs, of Zorg, maar de cijfers van Flanders Outlook 2014 zijn toch een nieuwe aanleiding om onze bezorgdheid te tonen, dat het logo van 'topregio' steeds verder van ons afdrijft. Als u onze regio in het buitenland moet promoten, dan moeten de diverse indicatoren zo goed mogelijk zijn, en dat zijn ze helaas niet.

Minister-president, hoe evalueert u de cijfers van het Flanders Outlook-rapport en de algemene conclusie dat Vlaanderen toch niet tot de economische topregio's van Europa behoort? Welke oorzaken ziet u voor de middelmatige tot lage ranking die Vlaanderen voor een reeks economische indicatoren heeft? Hoe evalueert u de werking van het plan Vlaanderen in Actie de voorbije legislatuur in het kader van deze niet te ontkennen cijfers?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Tommelein, ik heb begrepen dat uw partij de campagne 'Mensen hebben vleugels' gaat lanceren. Wij hebben hier al een preview gekregen, want u zei daarnet dat mensen vleugels hebben. Begin bij uzelf, zou ik zeggen.

De heer Bart Tommelein: Mijn totemnaam is 'roekeloze buizerd', minister-president. *(Opmerkingen. Gelach)*

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, sta mij toe eerst het kader te schetsen. De reden waarom wij gestart zijn met die benchmarkoefening was meervoudig. Zo was er het gebrek aan regionaal vergelijkbare cijfers. De meeste internationale statistieken hebben betrekking op landen, omdat tot op heden enkel lidstaten worden erkend als lid van internationale instellingen. Daardoor was een lacune ontstaan. We willen Vlaanderen vergelijken met regio's die vergelijkbaar zijn of die we als voorbeeld willen stellen.

De tweede reden voor Flanders Outlook is dat Vlaanderen sinds de start van de federalisering ambitieus is en verder wil excelleren. Om het streefdoel te kunnen vastleggen, was het nodig om op verkenning te gaan en regio's te zoeken die goed presteerden op economisch en sociaal vlak. Wij wilden op basis van objectieve informatie weten hoe hoog we de lat moesten leggen om tot de top te behoren.

Er zijn tijden geweest dat men kleuren- en andere nota's maakte, maar dat niet kon monitoren. Dat is met deze outlook wel het geval. En dan krijg je natuurlijk vragen als deze, die we zelf wel een beetje uitlokken. Maar geen probleem daarmee, nu hebben we tenminste objectief materiaal om over te discussiëren. We zijn daarmee gestart. In 2006 heeft de Studiedienst van de Vlaamse Regering de opdracht gekregen om een set benchmarkregio's af te bakenen op basis van wetenschappelijk onderbouwde technieken. Dit leidde tot een cluster van regio's die excelleerden op het gebied van economie en innovatie. Deze regio's deden het op dat vlak beter dan Vlaanderen en hun innovatieve en sociaal-economische prestaties moeten aldus als een te bereiken doel worden beschouwd. We hebben de lat zelf heel hoog gelegd door ons te vergelijken met dergelijke regio's.

Deze focus hangt samen met de missie van Vlaanderen in Actie, namelijk van Vlaanderen een economisch welvarende regio maken met aandacht voor sociale en andere duurzaamheidsaspecten. Er is een set van indicatoren gebruikt die samenhang vertoont met dat excellent karakter. Met de keuze van die vijftien benchmarkregio's willen we als Vlaamse Regering ons ambitieniveau helder stellen en daar heel transparant over communiceren, ook over de resultaten van die benchmark. Vanaf 2006 beschikken we daar dus over.

Ik kom tot de eerste vraag van de heer Tommelein. Wat de resultaten betreft: in Flanders Outlook 2014 vinden wij een onderlinge vergelijking op basis van het meest recente cijfermateriaal dat beschikbaar is op regioniveau. Voor een aantal cijferreeksen is de meest recente datum 2012. Voor sommige is dat spijtig genoeg 2011 en voor sommige is dat, nog spijtiger, 2010. U moet altijd opletten wanneer u bepaalde dingen naar voren schuift. De Studiedienst werkt met het meest recente materiaal, maar spijtig genoeg is dat soms uit 2010, wat toch al vier jaar achter ons ligt. Deze statistische achterstand heeft dus ook beperkingen om de impact van deze regeerperiode in te schatten, mocht u dat wensen te doen, mijnheer Tommelein.

Het is goed eerst te onderstrepen dat de resultaten niet negatief zijn, zoals u op een bepaald moment suggereert. U kunt altijd alles naar beneden trekken, maar op basis van dit materiaal is dat niet aangewezen en kan dat ook niet. Sinds het startjaar van de monitoring doet Vlaanderen het beter op 16 van de 33 beschikbare indicatoren. Dus: sinds 2006 doet Vlaanderen het op 16 van de 33 indicatoren beter. Er is een status quo van 10 indicatoren. 16 plus 10 is 26 op de 33. Dan negatieve duiding geven, is bij de haren getrokken. Van de 33 geselecteerde indicatoren zijn er slechts 7 die een verzwakking vertonen tegenover de positie in 2006. U kunt dat vinden op pagina 34 van de publicatie.

Ik herhaal: van de 33 zijn er 7 die een verzwakking vertonen, 16 een verbetering en 10 een status quo. Dat betekent dat Vlaanderen op 79 procent van de indicatoren vooruitgang heeft geboekt of stabiel is gebleven. Ik dank de heer Tommelein dat ik naar aanleiding van zijn vraag dat hier zo nadrukkelijk kan zeggen. Als u op de universiteit 79 procent haalt, dan krijgt u grote onderscheiding, voor degenen die academisch actief zijn of dat in het verleden zijn geweest. Men mag ook niet vergeten dat in de beschouwde periode zich tweemaal een internationale economische crisis heeft voorgedaan. 2009 was het diepste crisisjaar sinds de

Tweede Wereldoorlog, dat weten we allemaal. Voor de centrale indicator, bbp per inwoner, zijn we erin geslaagd om na een achteruitgang in de periode 2007-2008, opnieuw een positie in de top 5 in te nemen.

Van de 7 minder goed scorende indicatoren stellen we vast dat er 6 in het laatste jaar, dus 2011-2012, opveren en in de goede richting gaan. Dus van de 33 indicatoren zijn er 16 positief, 10 status quo, 7 met een verzwakking. Van die 7 is er voor 6 al een vooruitgang. Er blijft dus nog 1 over.

U wijst onder andere expliciet naar de positie van Vlaanderen voor de werkzaamheidsgraad. Het klopt dat Vlaanderen voorlaatste staat ten opzichte van de vijftien benchmarkregio's. Dat komt inderdaad vooral door de lage score bij de oudere werknemers tussen 55 en 64 jaar. Maar de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen neemt wel toe, van 68,2 procent in 2002 naar 71,5 procent in 2012. Dat is plus 3,3 procentpunten. Hoewel Vlaanderen het daarmee nog niet zo goed doet tussen de benchmarkregio's, is de Vlaamse werkzaamheidsgraad toch sterker gestegen dan het gemiddelde van de EU-28, namelijk 68,3 procent in 2012, of plus 1,7 procentpunt, en dan de gemiddelde stijging van de vijftien benchmarkregio's, namelijk plus 1,1 procentpunt. Ook voor de periode 2009-2012 doet Vlaanderen het met een status quo beter dan de EU-28 en de benchmarkregio's. De werkzaamheidsgraad bij oudere werknemers, van 55 tot 64 jaar, is de laagste ten opzichte van de vijftien benchmarkregio's, maar hier stijgt de indicator sterk. Ook deze toename van niet minder dan 15,8 procentpunten is sterker dan in het gemiddelde van de EU-28.

Mijnheer Tommelein, als u dit zou aanwenden om te zeggen dat het allemaal niet zo positief is, dan moet u terecht naar die zeven indicatoren wijzen, maar dan is het nog belangrijker te weten dat we voor zes van die zeven de zaken op een positieve manier aanpakken, ervan uitgaande dat u moet onderkennen dat we een economische crisis hebben gekend.

Ik kom tot uw tweede vraag. In het kader van het feit dat we ons meten met de besten, moet ik opmerken dat geen enkele van de vijftien benchmarkregio's echt excellent scoort op alle aspecten van de economisch-innovatieve ontwikkelingen. We krijgen een genuanceerd beeld. We kunnen ons natuurlijk een masochistisch gedrag aanmeten, maar ik vind dat dat zijn limieten heeft. We moeten ook kijken naar het feit dat de andere benchmarkregio's op bepaalde vlakken ook niet excellent scoren. U moet dat toch wat nuanceren.

We stellen verder vast dat Vlaanderen op de 33 geselecteerde indicatoren 7 keer tot de top vijf behoort. Zoals al aangegeven, heeft Vlaanderen in 16 gevallen op de 33 zijn positie verbeterd tegenover 2006. Dit is een vrij behoorlijk palmares. We vergelijken Vlaanderen hier met de excellerende regio's. U hebt vorige week woensdag gezegd dat we ons niet mogen vergelijken met Wallonië en dergelijke. Wel, als het de oppositie goed uitkomt, doet ze dat wel. Wij doen dat ook als het ons goed uitkomt, maar we krijgen altijd vragen, zowel in goede als in slechte tijden. Het is niet realistisch te verwachten dat Vlaanderen op een paar jaar tijd de kop van deze reeds zeer goed presterende regio's zou innemen. We hebben daar trouwens de tijd voor tot 2020.

Vlaanderen doet het goed op het gebied van arbeidsproductiviteit, armoederisico, werkloosheidsgraad, globaal en zowel bij mannen als vrouwen en wat betreft langdurige werkloosheidsgraad. Vlaanderen bevindt zich voor deze indicatoren telkens in de top drie te midden van een mooie groep van goed presterende regio's. In tijden van schaarste kunnen overheid en bedrijfswereld niet op alle factoren even intensief inzetten. Vlaanderen zette de afgelopen jaren sterk in op werkgelegenheid, en met goede resultaten. U zei daarstraks dat de privésector een heel deel van de bijdragen voor O&O heeft geleverd. Ik ga ervan uit dat u de universiteiten en het wetenschappelijk onderzoek niet vergeet, dat meestal niet door bedrijven wordt betaald. Ook onze volgehouden inspanningen voor innovatie komen in de cijfers voor O&O tot uiting.

We mogen echter niet op onze lauweren rusten, hier hebt u een punt. Als we willen vooruitgaan en de hoge lat die we hebben gelegd, willen bereiken, moet er een tandje worden

bijgestoken op enkele indicatoren. Zo is er het opdrijven van de globale werkzaamheidsgraad, met als streefcijfer 76 procent tegen 2020, en in het bijzonder de werkzaamheidsgraad van de 50-plussers. Dat is een belangrijk aandachtspunt. Levenslang leren is een belangrijke uitdaging. Het volstaat niet dat er meer hogere diploma's worden behaald. Mensen moeten worden overtuigd dat continu vorming en werkervaring opdoen, een sleutel is om jobs te behouden en te vinden, die voldoening schenken en aanzetten om langer te blijven werken. We moeten verder inzetten op ondernemerschap en zowel overheid als bedrijven en kennisinstellingen moeten blijven investeren in onderzoek en ontwikkeling. Dat is ook een aandachtspunt. We mogen absoluut niet ter plaatse blijven trappelen, ik heb het al honderd keer gezegd, dat is hier niet op zijn plaats. Maar er wordt elke keer aangehaald dat we dat wel doen, ook al heb ik honderd keer gezegd dat dat niet zo is.

De Vlaamse Regering is uiteraard slechts één actor die een impact heeft op de Vlaamse economie. Er moet dus enige bescheidenheid aan de dag worden gelegd. Er zijn ook andere factoren, niet het minst mondiale tendensen, die ook wegen op Vlaanderen, dat met zijn open economie afhankelijk is van groeiperspectieven in de landen waarmee het handel drijft. Dat neemt niet weg dat de Vlaamse Regering zijn verantwoordelijkheid neemt, versta me niet verkeerd. Ik wil mijn verantwoordelijkheid nemen en verder een gepast flankerend beleid voeren.

Los van deze oefening publiceerde het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) onlangs een nieuw rapport over de regionale rekeningen. Daar hebben we het vorige keer over gehad. Daaruit blijkt dat Vlaanderen het in Belgische context goed doet en beter dan de twee andere gewesten. U zegt dat we daar niet mee mogen vergelijken, maar ik wil dit toch wel even meegeven omdat u mogelijk uw federale collega's daarover aanspreekt.

Ik kom tot uw derde vraag. Met Vlaanderen in Actie werken we aan een langetermijnplan voor Vlaanderen, dat volledig in de lijn ligt van de EU 2020-strategie. Europa heeft al meerdere keren aangegeven dat we met Vlaanderen in Actie de juiste richting en aanpak gekozen hebben. Wie ook in de volgende Vlaamse Regering zit, zeker in het kader van de EU 2020-strategie is dat ViA-plan een plan dat verder moet worden uitgevoerd – maar dit terzijde.

In het regeerakkoord van de zomer van 2009 stelden we: “We zetten resoluut in op de concretisering van de doorbraken in tastbare projecten en flankerend beleid, waarmee we in de komende regeerperiode substantiële stappen zetten om de doelstellingen van het Pact 2020 te bereiken.” Deze regering heeft op vier niveaus concrete acties uitgevoerd die ViA operationaliseren. Ten eerste: de doorbraak en doelstellingen werden vertaald in concrete sleutelprojecten voor de verschillende beleidsdomeinen. Het betreft 337 beleidsprojecten die periodiek worden gemonitord door de Stafdienst van de Vlaamse Regering. Ten tweede: de doelstellingen van het Pact 2020 werden in overleg met de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Verenigde Verenigingen omgezet in een set met meetbare indicatoren, die breder is dan de Flanders Outlook. Jaarlijks in juni dient de Studiedienst van de Vlaamse Regering een rapport in, dat wordt besproken met de ondertekenaars. Ten derde: vertrekkende vanuit ViA formuleert de Vlaamse Regering een Vlaams hervormingsprogramma in uitvoering van de EU 2020-strategie, dat werd ingediend bij de Europese Commissie. De Vlaamse doelstellingen van het Pact 2020 met de brede scope op milieu en inclusie, sporen met de nieuwe langetermijndoelstellingen van Europa. Vlaanderen liep voorop en andere regio's kijken naar de manier waarop wij deze acties ontwikkelen. Ten vierde: er werd een Raad van Wijzen samengesteld, die professor Koenraad Debackere op zich heeft genomen. Hij is een van de professoren die, zeker wat innovatie betreft, ‘top of the bill’ is.

In overleg met de Raad van Wijzen heeft de regering een aantal lessen getrokken over het lopende proces. We zijn overgestapt naar transities en we proberen die transities te managen. Met ViA kiest Vlaanderen voor transitie management om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken en veranderingen versneld ingang te doen vinden door middel van systeeminnovaties.

We hebben dertien transitithema's geselecteerd. Op die manier werken we breed aan samenwerkingsverbanden en samenspel van heel wat initiatieven. Er zitten per transitie heel wat 'quick wins', maar er zijn ook wat langetermijntrajecten waar de volgende regering of regeringen de vruchten van zullen kunnen plukken. De sterkste innovaties zitten vaak op de kruispunten tussen sectoren en partners die voordien nooit samenwerkten. Ik denk maar aan Flanders' Care en ICT, en beide gecombineerd. Voor de organisatorische verankering van het transitie management in Vlaanderen werkt de Raad van Wijzen als behoeder van ViA ook aan aanbevelingen voor de volgende legislatuur.

Er is me ook gevraagd wat het resultaat van deze acties is en waar we nu staan. Uit de meting van het Pact 2020 door de Studiedienst van de Vlaamse Regering blijkt dat we met betrekking tot 59 indicatoren van het Pact 2020 in 2013 ten opzichte van de nulmeting positief waren geëvolueerd. Met betrekking tot zestien indicatoren waren we negatief geëvolueerd. Dat is een stuk beter dan in de meting voor 2012. Toen scoorden we met betrekking tot 56 indicatoren positief en met betrekking tot 34 indicatoren negatief. Wat 48 procent van de indicatoren van het Pact 2020 betreft, hebben we de doelstelling nu al bereikt of liggen we op schema om de doelstelling te bereiken.

Om te controleren of alle ViA-projecten in het Vlaams regeerakkoord goed worden uitgevoerd, heeft de Vlaamse overheid een monitoringsysteem opgezet. Jaarlijks wordt voor elk project een doelstelling geformuleerd. Op die manier kunnen we meten of we met die projecten al dan niet op schema zitten.

De monitoring op 31 december 2013 wordt binnenkort aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Dat kan ik nu al aankondigen. Uit die monitoring blijkt een positieve evolutie ten opzichte van de vorige monitoring. Slechts twintig projecten of 5,9 procent kennen een vertraging en een achterstand. Zij zullen niet binnen het geplande tijdschema kunnen worden uitgewerkt. Tegelijkertijd zijn 40 projecten volledig gerealiseerd en zit 54 procent van de projecten op schema. Dat maakt dat we met betrekking tot 94 procent of bijna 320 projecten op koers zitten. Zij zullen nog in de loop van deze legislatuur worden gerealiseerd. Ik ga ervan uit dat de oppositie daar nog verder commentaar op zal leveren.

De EU heeft onze aanpak ook erkend. Dat is volgens mij nog belangrijker dan sommige andere reacties. De Europese Commissie volgt dat allemaal met veel kennis op. Voor onze aanpak van het ondernemerschap in uitvoering van ViA hebben we de European Entrepreneurial Award gekregen. Dat is voor ons een steun en een hart onder de riem.

Dat we dit alles zo goed in samenwerking met de partners in het maatschappelijk veld uitwerken, heeft ertoe geleid dat andere landen in Europa dit opvolgen en onze aanpak zeer innovatief vinden. Ons materialenprogramma heeft ons in Europa al bekend gemaakt. Daarnaast hebben we recent nog een aantal initiatieven voor het Nieuw Industrieel Beleid genomen. Het Vanguard Initiative is er daar eentje van. Ook hierop hebben we van de Europese Commissie, de Europese Raad en heel wat regio's zeer positieve reacties gekregen. Volgens mij zijn die buitenlandse erkenning en al die positieve reacties belangrijk. We hopen natuurlijk dat iedereen hier zeer positief over zal spreken. Dat zal waarschijnlijk een utopie blijken.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb het geluk dat ik tot tweemaal toe heb herhaald dat de editie 2014 van Flanders Outlook op een aantal vlakken een goed rapport vormt. Nu heb ik dat al drie keer in deze commissie gezegd. Het is zeker geen kwestie van constant pessimisme en negativisme. Ik heb doelbewust gesteld dat het rapport aantoont dat Vlaanderen op een aantal vlakken een goed rapport kan voorleggen. We kunnen er natuurlijk over discussiëren of het glas halfvol of halfleeg is. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

U zou me beter moeten kennen. U weet dat ik een zeer optimistisch en positief ingesteld mens ben. Ik kan dat ten aanzien van mijn eigen kinderen trouwens ook doen. Als ze met een

rapport komen, tonen ze steeds de goede punten en proberen ze de minder goede punten naar achteren te schuiven. Ik vraag dan altijd ook die andere zaken eens te tonen. Ik kan zo ook beginnen.

Minister-president, met betrekking tot 16 van de 33 indicatoren doet u het beter. Met betrekking tot 10 indicatoren gaat het om een status quo en met betrekking tot 7 indicatoren stellen we een verzwakking vast. Dat betekent dat u met betrekking tot 17 van de 33 indicatoren, of meer dan de helft, geen enkele vooruitgang hebt geboekt. Zo is het. Wat me echter het meest verbaast, is dat u een status quo als een goede zaak beschouwt. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

Status Quo was en is nog steeds mijn favoriete popband. *(Rumoer)*

Tegenwoordig ben ik soms al blij als ik in de verkiezingsresultaten een status quo voor mijn partij zie. Ik blijf echter een optimist. Ik weet niet of u een synoniem voor een status quo kent. Dat synoniem is stilstand. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

Ik heb tijdens mijn jonge jaren steeds geleerd dat een stilstand een achteruitgang is.

U hebt aan aantal positieve elementen van het rapport aangehaald. Ik geef dat ook toe. Om u te helpen, heb ik zelf een aantal dergelijke zaken opgesomd.

De werkzaamheidsgraad stijgt. Dat is ook nodig. U moet zich maar eens voorstellen wat er zou gebeuren indien de werkzaamheidsgraad geen vooruitgang zou kennen. De vergrijzing slaat hard om zich heen. Iedereen weet dat dit de voorbije drie jaar een zeer steile vlucht heeft genomen. Indien we de werkzaamheidsgraad niet zouden kunnen opdrijven, zouden we als topregio pas een heel groot probleem hebben.

Ik kan begrijpen dat u naar de economische crisis verwijst. Het gaat om moeilijke, harde tijden. U moet echter niet doen alsof dat niet zou gelden voor de andere vijftien topregio's waarmee we ons vergelijken. Er is daar ook een economische crisis geweest. Volgens mij gaat het om een wereldwijde crisis. We kunnen ons met andere regio's in Europa vergelijken. Daar zijn echter ook tekenen van de economische crisis gezien. U doet alsof dit niet zo is. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

Minister-president, ik heb begrip voor uw verwijzing naar de economische crisis. Het is een moeilijke situatie geweest. Dit geldt echter ook voor de al die andere regio's. Ook in Zuid-Nederland is dat een probleem geweest. U hebt verklaard dat we met betrekking tot de 33 indicatoren tot de top vijf behoren. Dat betekent volgens mij dat we met betrekking tot een aantal indicatoren niet tot de top vijf behoren. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik heb hier enkele cijfers bij de hand. We kunnen die informatie hier achterlaten.

Wat de werkzaamheidsgraad tussen 20 en 64 jaar oud betreft, scoort het Vlaamse Gewest voor de periode 2009-2012 nul in de ranking. Dat houdt een status quo in. Het gemiddelde in de vijftien regio's bedraagt min 0,1 procent. Het gemiddelde in de EU is min 0,6 procent. Volgens de heer Tommelein is dit enkel een status quo, maar in feite is de rest achteruitgegaan. Ik zal die informatie hier achterlaten. De commissieleden kunnen dit eens bekijken en eventueel tijdens komende debatten gebruiken.

Wat het aandeel van de totale uitgaven voor O&O in procenten van het bbp betreft, stellen we vast dat het Vlaamse Gewest in de periode 2006-2011 gemiddeld 0,43 procent heeft gescoord. In de ranking van de vijftien topregio's gaat het gemiddeld om 0,21 procent.

Mijnheer Tommelein, u moet dit allemaal weten voor u hier argumenten gebruikt. Ik zal het cijfermateriaal hier achterlaten. Uw argumentatie klopt niet. We hebben een status quo, maar

de rest gaat achteruit. Als de rest achteruitgaat, houdt dit voor ons een vooruitgang in. Dat is geen stilstand, maar een heel belangrijke prestatie.

U zou hier beter mee stoppen. U mag natuurlijk voortgaan, maar volgens u is een status quo telkens een achteruitgang. Ik ken de campagne van uw partij. Nu hebben mensen vleugels. Dit is een heel mooie aanvulling hierbij.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister-president, ik gebruik uw eigen argumentatie. Volgens u doen we het met betrekking tot 16 van de 33 indicatoren beter dan de vorige keer. Met betrekking tot 10 indicatoren gaat het om een status quo en met betrekking tot 7 indicatoren gaan we erop achteruit. Dat betekent dat we met betrekking tot 17 indicatoren geen vooruitgang boeken. Dat is het enige wat ik vaststel.

Ik herhaal dat ik u geen ongelijk geef wanneer u stelt dat we het op een aantal vlakken goed hebben gedaan. Op een aantal vlakken hebben we het echter absoluut niet goed gedaan. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan innovatie.

U kunt in dit verband cijfers van universiteiten vermelden. Wat voor mij belangrijk is, zijn de cijfers met betrekking tot de patenten. Tijdens de voorbije periode zijn in Zuid-Nederland 444 patenten aangevraagd. In Vlaanderen zijn slechts 88 patenten aangevraagd. Er zijn hier beduidend minder uitvloeisels uit de innovatie en het onderzoek dat wordt verricht. We dienen veel minder patentaanvragen in. Dat is voor mij een belangrijke indicator.

Minister-president, hoewel u tegenwoordig zelf een federaal boegbeeld bent, kunt u het niet laten me te zeggen dat ik mijn federale collega's moet aanspreken. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

U hebt het over federale collega's gehad. Ik wil even in herinnering brengen dat u alles bij elkaar meer federale collega's hebt dan ik. U hebt er meer in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, in de Senaat en in de Federale Regering. Indien ik volgens u mijn federale collega's moet aanspreken, zou u misschien het best zelf uw federale collega's aanspreken. Ik ben immers geen federaal boegbeeld, en u bent dat tegenwoordig wel.

Mijn conclusie is alleszins dat de volgende Vlaamse Regering bijzonder veel werk zal hebben. Dit is een uitdaging. Dat betekent helemaal niet dat Vlaanderen nu in een of ander achtergesteld randgebied is veranderd. Vlaanderen is een geweldige regio. We moeten echter ambitieus durven te zijn. Ik begrijp dat u ambitie hebt, maar u maakt die ambitie niet volledig waar. Ik heb ook ambitie, en ik ben ervan overtuigd dat het nog beter kan. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

Dat geldt niet voor ViA. Ik heb de argumentatie gehoord. Er vallen steeds dure woorden, zoals transitiedomeinen en transitimanagers. Heel de wereld bejubelt ons hierom. Dit volstaat echter niet om met betrekking tot een aantal cruciale domeinen resultaten neer te zetten waarmee we op een goede manier met de topregio's kunnen worden vergeleken.

Minister-president, we hebben nog veel werk voor de boeg, ook in de komende weken. Gelet op deze indicatoren en deze cijfers zou het misschien toch beter zijn ervoor te kiezen een aantal maandagen echt aan het werk te blijven.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik wil even reageren op een aantal beweringen van Roekeloze Buizerd die door de feiten worden tegengesproken. Hij heeft zich in alle mogelijke bochten gewrongen om enerzijds toe te geven dat het in Vlaanderen goed gaat en anderzijds een stilstand te bewijzen.

Ik heb op de website van Scouts en Gidsen Vlaanderen de betekenis van 'Buizerd' opgezocht. Er staat het volgende: "Tijdens de paartijd maakt de Buizerd zeer diepe duikvluchten". Een

campagne is misschien ook een beetje een paartijd. Dat is toch het schouwspel dat we hier net hebben gezien.

Ik wil op een aspect ingaan. De heer Tommelein heeft innovatie als voorbeeld aangehaald. De Vlaamse Regering kent de problemen perfect en weet op welke vlakken ten opzichte van andere regio's nog een achterstand moet worden ingehaald. We kennen de werkzaamheidsgraad van de 50-plussers. De minister van Werk zit hier trouwens. We zetten hierop in. Ook op het vlak van permanente vorming en opleiding hebben we nog heel wat te doen. Het is duidelijk dat de Vlaamse Regering op onderwijs, innovatie en welzijn heeft ingezet. Dit kunnen we echter niet uit de patenten afleiden.

Afgelopen vrijdag was ik te gast bij iMinds in Gent. iMinds beschikt over een heel programma dat mensen door middel van een call op kwartaalbasis de kans biedt een innovatief project in te dienen en meteen te vermarkten. Daar zijn al een boel bedrijven uit voortgekomen. Misschien zit de toekomstige grote Vlaamse multinational daar wel tussen. Dit is heel typisch. Aangezien heel die nieuwe industrie zo evolutief en volatiel is, wordt niet met patenten gewerkt. Dit is een middel dat hiervoor niet goed past. Met betrekking tot Flanders' Care wordt niet met patenten gewerkt. Daar worden andere inzichten toegepast.

Mijnheer Tommelein, indien u als buizerd dan toch echt vleugels zou hebben, stel ik voor dat u opnieuw andere hoogten opzoekt dan de laagten die u in uw betoog net hebt gescheurd.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Mijnheer Tommelein, u bent daarnet begonnen met de stelling dat u een optimist bent. 'Optimism is a moral duty' is een van de slogans van uw partij. Dat hangt in uw kantoor. U hebt echter meteen afbreuk gedaan aan die partijslogan.

U blijft blind voor de goede indicatoren die de minister-president heeft opgesomd. U blijft blind voor de inspanningen met betrekking tot de werkzaamheidsgraad. U blijft blind voor de met de federale overheid gedeelde verantwoordelijkheid. U blijft blind voor de investeringen in innovatie, die nog nooit zo hoog zijn geweest. Ik betreur dat.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Ik heb waardering voor het feit dat de minister-president, hoewel hij het moeilijk heeft met mijn oppositiekritiek, niet op de man begint te spelen. Ik betreur een beetje, collega's, dat jullie wel op de man beginnen te spelen, in plaats van op de bal. Ik denk trouwens, mijnheer Hendrickx, dat u gewoon niet geluisterd hebt. Ik heb verschillende keren gezegd dat een aantal zaken heel positief zijn. En dan komt u op het einde van de discussie zeggen dat ik blind ben voor alle positieve kanten van de zaak? Ik vind dat een beetje jammer.

Je kunt soms verwijten dat de oppositie bezig is oppositie te voeren, collega's, maar jullie houden zich blijkbaar meer bezig met de oppositie te bashen dan met jullie resultaten in de verf te zetten, wat natuurlijk een nog veel moeilijker opdracht is.

Minister-president, u hebt mij nu de totale O&O-uitgaven gegeven, in percentage van het bbp. Ik zie geen enkele vooruitgang in de ranking ten opzichte van de 15 topregio's. In 1999: 10e plaats. In 2000: 10e plaats. In 2001: 10e plaats. En zo gaat dat door, tot wij in 2011 nog altijd op de 10e plaats staan. In de laatste 12 jaar – en dat is dus blijkbaar niet alleen uw schuld, maar ook die van regeringen waar wij deel van hebben uitgemaakt – hebben wij dus geen vooruitgang gemaakt.

Wat ik met deze interpellatie wil bereiken, is aangeven dat de zelfgenoegzaamheid van Vlaanderen af en toe een beetje mag zakken. We zouden wat meer ambitie moeten tonen en, zoals sommige mensen adviseren, wat meer bescheidenheid tonen ten opzichte van de resultaten die wij neerzetten. Laat ons niet blind zijn, collega's, voor de zaken waar we minder goed in zijn. Laat ons werken aan die zaken, om ze te verbeteren. En doe niet alsof alles in Vlaanderen de top van de wereld is, want dat is helemaal niet zo.

De voorzitter: De interpellatie is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Griet Smaers tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de belasting op de inverkeerstelling (BIV) op minibusjes voor collectief en rolstoelvervoer - 837 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Minister, ik kreeg vanuit de sectororganisaties die bezig zijn met taxivervoer en collectief vervoer, de melding dat het voor hen de laatste maanden zeer moeilijk wordt om kostendekkend te zijn op het vlak van vervoer van gehandicapten en collectief rolstoelvervoer.

In 2012 is beslist om een hervormde belasting op de inverkeerstelling (BIV) in te voeren, waarbij de vergroening van die BIV centraal stond. Daarmee is een belangrijke stap gezet in de vergroening van de algemene verkeersfiscaliteit. Ik vind dat dat een zeer goede keuze was. Ik pleit er ook voor om die vergroening verder uit te werken, maar dat neemt niet weg dat we moeten openstaan voor een aantal bezorgdheden die ons worden gesignaleerd.

Nu blijkt immers effectief dat die bijgestuurde en hervormde BIV een zware belasting vormt voor dat specifieke segment van vervoer, namelijk de minibusjes voor collectief rolstoelvervoer en gehandicaptenvervoer.

Blijkbaar is er al een enorme investeringskost, zo weet men mij te vertellen, om die busjes om te vormen en geschikt te maken voor rolstoelvervoer. Als daar dan nog BIV bij komt – ik hoor bedragen van 1000 tot 2000 euro – is het een zware dobber om dat vervoer nog te kunnen realiseren. Dan rijst de vraag of het nog wel conform onze strategie is om collectief vervoer te stimuleren en te ondersteunen, en conform de doelstellingen van het Pendel-decreet, om een dergelijk vervoer in die mate te belasten, mochten er geen alternatieven zijn.

Ik weet dat men de vraag ook rechtstreeks aan u heeft gesteld, maar men zou daar nog geen antwoord op gekregen hebben. Ik heb zelf ook een aantal vragen rond deze problematiek. Op welke manier kunt u tegemoetkomen aan de vraag van de Vlaamse bedrijven die in rolstoelvervoer en/of collectief vervoer voorzien om bij aankoop van taxi's of minibusjes mee te denken in een tegemoetkoming in de huidige BIV? Welke eventuele oplossingen acht u haalbaar?

Hebt u reeds overleg gepleegd met de minister van Mobiliteit? Zij heeft hier immers ook een aantal bevoegdheden, in het kader van het Pendeldecreet en het shuttlevervoer. Zo ja, wat was daarvan het resultaat? Zo neen, wanneer kan hierover overlegd worden?

Waarom zou u geen uitzonderingen willen toekennen op de algemene BIV-regeling voor minibusjes, specifiek voor rolstoelvervoer en vervoer voor gehandicapten? Zijn er op dit ogenblik voldoende financieel haalbare alternatieven voorhanden voor dat segment van voertuigen voor rolstoelvervoer en vervoer van gehandicapten?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Smaers, de coördinatie rond aangepast vervoer zit bij collega Crevits. U zegt dat ik rechtstreeks betrokken werd, maar ik heb noch van de collega, noch van haar diensten vragen ontvangen over deze problematiek.

Ik kan u wel zeggen dat wij een gunstregime toekennen. U kunt in de Vlaamse Codex Fiscaliteit lezen dat er een vrijstelling is van de jaarlijkse verkeersbelasting voor “de voertuigen die ingezet worden door vervoerders die gesubsidieerd zijn door de Vlaamse Regering en die uitsluitend gebruikt worden voor het vervoer van personen met een handicap

of met een ernstig beperkte mobiliteit.” Dat is een heel belangrijk punt, want dat is de belasting die elk jaar terugkomt.

De BIV blijft wel van toepassing, en ik denk dat dat ook juist is. Wat wij met de BIV-hervorming immers beoogden, was om maatschappelijk sturend te zijn, om mensen er zoveel mogelijk van te overtuigen om de meest milieuvriendelijke wagens te kiezen. We mogen daar niet van afwijken. Om de klimaatdoelstellingen van collega Schauvliege te realiseren, is elke bijdrage welkom.

Volgens mij zijn er ook in deze sector alternatieven. Er is bijvoorbeeld de mogelijkheid van voertuigen met een elektrische motor of plug-in hybridevoertuigen, zodat ook daar geen BIV moet worden betaald.

Samenvattend: ik heb ten eerste geen vraag gekregen van de coördinerende collega. En ten tweede zijn er in elk segment meer en minder vervuilende wagens. Ik ben er dus geen voorstander van om, naast de vrijstelling van de verkeersbelasting, ook de BIV, die nu de keuze laat om de meer milieuvriendelijke wagen te kiezen, te wijzigen.

De voorzitter: Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Ik kan u voor een stuk volgen. Ik ben het ermee eens dat er met de vrijstelling van de jaarlijkse verkeersbelasting in een specifieke gunst is voorzien. Dat is de reden waarom men ook de vraag naar de BIV stelt, omdat de grond voor dat specifieke vervoer daar ook voorhanden is.

Ik ben het met u eens dat de BIV is ingevoerd om gedragssturing te verkrijgen naar groenere wagens, maar we moeten daarbij wel altijd de kanttekening maken dat dat niet tot gevolg mag hebben dat er geen vervoer in specifieke segmenten meer mogelijk zou zijn. Er moeten voldoende alternatieven op de markt beschikbaar zijn om dat vervoer te kunnen uitvoeren.

Als men aantoonst dat in die segmenten niet voldoende alternatieven voorhanden zijn om de investeringskost rendabel te houden, dan heb ik toch mijn bedenkingen. Ik volg de redenering van de vergroening en sta er ook volledig achter, maar mijn bekommernis is dat dat niet tot gevolg mag hebben dat de sector niet meer rendabel zou zijn. En dat is wat zich op dit moment blijkbaar voordoet: door de grote investeringskost voor het ombouwen van de busjes neemt men al zo'n grote hap uit het budget, dat het met nog een grotere BIV daarbovenop niet meer rendabel is. Dat is precies mijn bekommernis. Het mag niet de bedoeling zijn dat het rolstoelvervoer er niet meer zal zijn, of dat men voor de aankoop zou moeten gaan leasen of naar Wallonië of Brussel trekken. Dat zou de wereld op zijn kop zijn, lijkt mij. Ik herhaal dan ook mijn vraag om in de mate van het mogelijke te kijken naar de ondersteuning van die sector.

Minister Philippe Muylers: Het is aan de coördinerende collega om mij daarover vragen te stellen, wat tot vandaag niet gebeurd is. Mochten die problemen zich echt voordoen, ga ik ervan uit dat collega Crevits of haar diensten mij en mijn diensten daarvan op de hoogte zouden hebben gebracht.

Ik ben hier echt niet de minister die het initiatief moet nemen. U stelt een belangrijke vraag, en ik deel uw bekommernis, voor alle duidelijkheid. Het zou slecht zijn, mocht dat vervoer niet meer georganiseerd kunnen worden, maar de bekommernis gaat volgens mij uit van de coördinerende minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de uitvoeringsresultaten van de begroting 2013
- 899 (2013-2014)

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de pps-scholen
- 927 (2013-2014)

Vraag om uitleg van de heer Dirk Van Mechelen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de uitvoeringsresultaten 2013
- 947 (2013-2014)

De heer Eric Van Rompuy: Minister, dit is de laatste begroting van deze legislatuur. Normaal zou daar een debat over moeten plaatsvinden naar aanleiding van een mededeling van de minister. Nu is dat in de pers verschenen. Maar goed, dat is normaal, dat is geen kritiek. Ik wil het nu in de commissie brengen, omdat we toch al vijf jaar lang discussiëren over dat evenwicht. Is het wel een evenwicht? Er blijkt nu in 2013 een overschot te zijn van 174 miljoen euro.

Men sluit dus af met een positief resultaat. Men kan elk jaar zeggen dat er ‘one shots’ zijn, dat er overdrachten zijn, dat er betalingen verschoven zijn enzovoort. Dat is allemaal mooi, maar als dan na vijf jaar blijkt dat er toch een overschot is, kun je moeilijk zeggen dat men elk jaar opnieuw al die trucs heeft uitgehaald. Dan zouden die vroeg of laat naar boven moeten komen, maar dat blijkt niet het geval te zijn. We staan nu dus voor een overschot.

Mijn vragen hebben betrekking op de ontvangsten. Die liggen beter dan geraamd. De parameters waren negatief langs de ontvangstenzijde, een paar maanden geleden. Nu blijkt dat de ontvangsten uit gewestbelastingen 5,3 procent hoger liggen dan in 2012. De successierechten hebben daar een belangrijke rol in gespeeld. Dat is gedeeltelijk te wijten aan inkomsten uit regularisaties. Ik heb gelezen dat Open Vld zegt dat het overschot niet te danken is aan het Vlaamse beleid, maar aan de stijgende belastingsinkomsten ingevolge de federale regularisatiemaatregelen. Minister, hoe wordt de evolutie van de ontvangsten ingeschat?

Wat de uitgaven betreft, is er een onderbenutting van 675 miljoen euro. Dat is ongeveer 2,5 procent van de uitgaven. Dat is hoger dan de geraamde onderbenutting bij de begrotingscontrole. Dat was 593 miljoen euro. Mij lijkt die onderbenutting toch in de normale orde van grootte te liggen.

In welke mate dragen de niet-benutte buffers bij tot de onderbenutting? In welke mate werden eind 2013 vooruitbetalingen gedaan? Volgens bepaalde geruchten zou het ongeveer 120 miljoen euro zijn, maar er zijn ook al eind 2012 vooruitbetalingen gedaan. Wat zijn de evoluties?

Werd de geplande responsabiliseringsbijdrage van de pensioenen – 62 miljoen euro – effectief doorgestort aan de federale overheid? Indien ze niet werd doorgestort, is ze dan begrepen in het vorderingenoverschot?

Over de evolutie van de directe schuld waren er ook heel pessimistische verklaringen. Blijkbaar is die schuld toch met 2 miljard euro gedaald tot een peil waarvan we enkele jaren geleden niet gedacht hadden dat we dat zo snel zouden bereiken.

De berichten vanuit de regering hoeven niet altijd negatief te zijn, ze kunnen ook positief zijn. Alle inspanningen die de laatste vijf jaar gedaan zijn, hebben resultaat opgeleverd. In deze commissie moeten we aan de regering ook de kans geven – en ook aan al diegenen die het

beleid hebben gesteund – om eens met goed nieuws uit te pakken op het einde van de legislatuur.

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, het is goed dat we, naar aanleiding van uw voorstel, via de formule van vragen, toch eens kunnen discussiëren over het afsluiten van de begroting 2013. Belangrijk is dat we toch vaststellen dat de middelen die in Vlaanderen binnenstromen, aanzienlijk zijn, met een opbrengst uit de samengevoegde en gedeelde belastingen van bijna 19 miljard euro, uit eigen gewestbelastingen van meer dan 5 miljard euro en uit een aantal kleinere ontvangsten. Het is niet onbelangrijk dat we nu al naar 26 miljard euro gaan. Laat ons toegeven dat de financieringsstroom richting Vlaanderen de voorbije vijf jaar aanzienlijk was en dat dit nog eens wordt aangetoond in de cijfers die vandaag voorliggen bij het afsluiten van de rekening 2013. Ik moet eerlijk zeggen dat ik aangenaam verrast was toen ik de opbrengst van de gewestbelastingen zag. In een vorige legislatuur zijn er heel wat fiscale maatregelen genomen. Ondanks alles – crisis inbegrepen – zijn de registratierechten nog altijd goed voor bijna 1,9 miljard euro. Ik stel vast dat de opbrengst van de schenkingsrechten – en ik verwijs naar uw profetische woorden dat dit een ballon zou zijn die een paar jaar zou opgaan – op volle kracht blijft en 284 miljoen euro bedraagt. Ik heb nog geweten dat de opbrengst van de schenkingsrechten 30 miljoen euro was. Voor de professoren Economie in ons midden blijft dit toch het prototype van het doorbreken van de Laffercurve in fiscaliteit.

Wat natuurlijk wel een verrassing was voor u en voor mij, zijn de successierechten die plots stijgen van 154 miljoen euro naar 1,536 miljard euro op een moment dat we eigenlijk via schenkingsrechten en alle andere mogelijke constructies, mogelijkheden hebben gegeven om de successie op een fiscaal aanvaardbare manier – fiscal compliance – te kunnen regelen. De evolutie van die gewestbelastingen vraagt ongetwijfeld een woordje uitleg. Er zitten plussen in maar er zitten ook kleinere minnen in, maar de plus bij de successierechten springt toch heel erg in het oog.

Vorige week hebben we vernomen dat er een probleem zou zijn met de Scholen van Morgen, wat niet zozeer voor 2013 een probleem zal zijn, maar wel voor de volgende begrotingen. Collega Vereeck zal hier zo dadelijk ongetwijfeld dieper op ingaan.

Het begrotingsoverschot bedraagt dus 174 miljoen euro. Normaal krijg je hiervoor vanop alle banken applaus, want Vlaanderen heeft de doelstelling van een begroting in evenwicht bereikt, maar het kan toch niet dat wij daarover niet een paar kritische vragen hebben. U weet dat ik absoluut geen voorstander ben van de truc van de onderbenutting. De onderbenutting is bij de begrotingsopmaak en bij de begrotingsaanpassing nadien verhoogd van 240 miljoen euro in 2013 naar bijna 600 miljoen euro. Binnenkort zullen we bijna fier zijn dat we die onderbenutting hebben behaald, maar het is te gek voor woorden, want het zijn uiteindelijk beleidskredieten en betaalkredieten die door dit parlement aan de regering worden gegeven om het beleid waar te maken en eigenlijk wordt het beleid niet uitgevoerd. Er is al een debat geweest over de rekening 2012. Ik denk aan de begrotingspost ‘economisch overheidsinstrumentarium in tijden van crisis’, waar er amper 68 miljoen euro van de 714 miljoen euro wordt uitgegeven. Hetzelfde voor het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU), ‘harde’ investeringen in infrastructuur en liefst voor verkeersveilige voorzieningen, waar er vorig jaar een onderbenuttingsgraad van 35 procent was.

Minister, uit uw nota was niet op te maken waar de onderbenutting in de begroting net gebeurde. Vandaar dat ik een aantal vragen heb gesteld. Minister, het gaat toch altijd over een afrekening in betaalkredieten, niet in beleidskredieten. Het is dus niet min dat er meer dan 500 miljoen euro in betaalkredieten niet wordt aangewend. Dat wil zeggen dat er een aantal dingen gewoon niet zijn uitgevoerd. Het kan te maken hebben met procedures, maar het kan interessant zijn om in uw eigen beleidsdomein Financiën en Begroting te weten hoe de stand van zaken is. Ik heb aanwijzingen dat er bij Mobiliteit en Openbare Werken nogal wat

betaalkredieten niet worden aangewend. Zijn de werken niet gebeurd? Zijn de facturen niet goedgekeurd? Ik heb het vermoeden van het tegendeel.

Bereiken we de doelstelling van de speerpuntinvesteringen op het vlak van economie, wetenschap en innovatie? Die doelstelling was al bescheiden, maar moet toch maximaal worden aangewend.

Een begroting in evenwicht is op zich een goede zaak, maar welke ministers doen hun job niet? Anders zou er immers nooit zoveel onderbenutting – bijna 500 miljoen euro – zijn. In tijden van economische relance is er een stijging van de middelen met parameters op het vlak van index en vooral economische groei. De beleidskredieten zijn op volle snelheid en de betaalkredieten moeten pas twee jaar later worden aangewend. Op dat moment kan men een buffer aanleggen voor schuldafbouw. Voorzitter, u hebt er vragen over gesteld. Waar zullen we uiteindelijk afklokken, natuurlijk abstractie makend van het feit dat KBC haar 3,5 miljoen euro plus haar bonus van 1,75 miljard euro moet terugbetalen? Wat betekent dat netto op het einde van deze legislatuur?

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, minister, collega's, ik sluit me graag aan bij de vragen van mijn collega. Ik zou er nog één element aan willen toevoegen: in welke mate moet de VAK-VEK-buffer (vastleggingskrediet-vereffeningskrediet) van 150 miljoen euro worden aangesproken in het kader van de onderbenutting? Aangezien die volgende keer wordt geschrapt, heeft het ook consequenties of we de onderbenutting volgende keer wel zullen halen.

Hetzelfde geldt voor het vakgebied dat ik zelf opvolg en dat te maken heeft met onderzoek en ontwikkeling (O&O). Daar zijn heel wat participaties waarvan maar 37,5 miljoen euro wordt opgenomen. Minister, wat zijn de factoren die aan de basis liggen van deze onderbenutting? Mijn collega stelt zeer terecht de vraag naar de oorzaken. Heeft het te maken met de enorme vertraging in de uitvoering van uw beleid, of is het gewoon voorzichtig budgetteren? Minister, in welke mate werd de VAK-VEK-buffer van 150 miljoen euro aangewend? Als die natuurlijk niet werd aangewend, verklaart dat net in belangrijke mate de onderbenutting van 2013. Het feit dat hij werd geschrapt, betekent dat het moeilijk wordt om voor 2014 diezelfde onderbenutting te handhaven. Ik kreeg dus ook graag wat meer uitleg over de participaties.

Voorzitter, ik had ook nog graag een vraag gesteld over de gemeenten. Op het Overlegcomité van vorige zomer werd aan de drie gewesten en aan de Duitstalige Gemeenschap gevraagd om 260 miljoen euro te reserveren voor het opvangen in 2013 van eventuele tekorten van de lokale overheden. Dat dossier is daar besproken. De Nationale Bank zou een verslag opstellen, wat intussen is gebeurd. De Nationale Bank schoof een raming van 546 miljoen euro naar voren. Op het Overlegcomité van 6 november zijn er bijkomende afspraken gemaakt. Er werd aan de Hoge Raad van Financiën gevraagd een verslag te maken over de resultaten van de lokale overheden en de verantwoordelijkheden van elk beleidsniveau ter zake. Het begrotingstekort voor de nv België op het einde van het jaar was 2,7 procent, iets minder goed dan verwacht. Dat zou te wijten geweest zijn aan de lokale overheden. Minister, op welke wijze werd in 2013 een bedrag gereserveerd in functie van de eventuele lokale tekorten? Wat is de stand van zaken in dit dossier? Is er reeds een akkoord over het cijfermateriaal? Is er reeds een zicht op de mogelijke impact in 2013 en 2014 op de Vlaamse begroting als gevolg van de problematiek van de lokale financiën?

Ik sluit me ook graag aan bij de vraag over de pps-schoolinfrastructuur. Er is dus een DBFM-vennootschap (Design Build Finance Maintain) nv Scholen van Morgen. Die moet instaan voor de realisatie van 211 scholen. De Vlaamse overheid participeert via het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) en de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) in de nv School Invest voor 25 procent plus één van de aandelen. De DBFM-vennootschap staat in voor het realiseren van de schoolinfrastructuur gedurende dertig jaar, sluit individuele DBFM-contracten af en in ruil voor de terbeschikkingstelling van de schoolinfrastructuur

betaalt de inrichtende macht een beschikbaarheidsvergoeding terug. Uiteraard krijgt de inrichtende macht via AGIO een toelage. Het gaat over 211 scholen, goed voor 1,5 miljard euro, met op kruissnelheid een jaarlijkse beschikbaarheidsvergoeding van 100 miljoen euro. Via een schriftelijke vraag van 9 oktober heb ik bij de minister naar de stand van zaken gevraagd. U gaf aan dat er toen al 71 projecten een bouwvergunning hadden. Via De Tijd van 4 januari vernemen we dat intussen al 104 scholen vergund zijn. Wat de timing betreft, blijft u nog steeds 2017 naar voren schuiven. U bent al iets voorzichtiger, want u hebt gezegd dat bijna alle projecten zullen zijn opgeleverd tegen 2017.

Deze vraag om uitleg heeft natuurlijk betrekking op dat zwaard van Damocles dat al een heel tijdje boven dit dossier hangt, namelijk de houding van Eurostat met betrekking tot de begrotingsmatige behandeling van dit dossier. Het is een operatie die werd ingezet door mijn goede collega Dirk Van Mechelen in een heel andere financieel-economische omgeving: een constructie met een 100 procent waarborglening aan de senior-term lening, afgesloten in 2008. Het is eigenlijk de Europese Unie die in 2010 zijn Manual on Government Deficit and Debt aanpaste, met terugwerkende kracht, waardoor we nu natuurlijk in een andere situatie zitten en u regelmatig vragen stellen, niet alleen ikzelf, maar ook collega De Meyer vanuit de commissie Onderwijs.

Op 15 november 2010 hebben we dan een voorlopig advies van Eurostat gekregen, waarin Eurostat voor de eerste keer die ernstige vragen stelt bij de ESR-neutraliteit. Minister, u herinnert zich misschien dat we dat advies hebben gevraagd, maar nooit hebben gekregen. Misschien wilt u dat ondertussen wel ter beschikking stellen. Zoals gezegd, gebeurt het met terugwerkende kracht. De spelregels worden gewijzigd en de constructie moet worden aangepast aan de nieuwe politiek van Eurostat, waarbij een daling van de waarborgen natuurlijk belangrijk is.

Er zijn dan heel veel schriftelijke vragen gesteld door mezelf, collega Van Mechelen en collega De Meyer. Uit de antwoorden daarop blijkt dat de constructie werd aangepast en de finale beslissing van Eurostat werd afgewacht. Maar ook in het laatste schriftelijke antwoord dat ik van u mocht ontvangen op 9 oktober 2013, bleek dat er nog altijd geen finaal advies was. Het dossier werd dan op 7 januari 2014 in de commissie Financiën besproken met de minister-president, naar aanleiding van de bespreking van het Verslag Alternatieve financiering van Vlaamse overheidsinvesteringen. Ook toen vroeg ik de minister-president naar de stand van zaken. De minister-president gaf aan dat er op 23 december 2013 een brief werd verstuurd naar Eurostat in dit verband. Het verslag van de commissie van 7 januari 2014 stelt met betrekking tot het antwoord van de minister-president dat inzake de pps-scholen op 23 december 2013 nogmaals een brief werd overgemaakt aan Eurostat en dat hij hoopt dat er vrij snel een beslissing kan worden genomen.

Naar aanleiding van dat antwoord heb ik dan een nieuwe schriftelijke vraag opgesteld. Maar vorige week, op 4 februari, gaf het Rekenhof in de commissie Financiën aan dat het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) zou hebben beslist om voor 2013 en 2014 de pps-scholen te herklasseren. Het Rekenhof gaf aan dat het om een beslissing ging en uitte toen de verbazing dat de commissie niet op de hoogte was van dit nieuwe element. Indien dat de waarheid zou zijn, dan doet zich natuurlijk een ernstig probleem voor. In 2013 gaat het om een relatief beperkt bedrag, maar vanaf 2014 zal dit wellicht fors oplopen. Een herklassering van het volledige project zal natuurlijk de Vlaamse begroting opzadelen met een gigantisch probleem, bovenop de zware sanering die u zelf reeds naar voren schoof in de meerjarenraming.

Minister, wat is nu de stand van zaken in dit dossier? Kunt u de stelling van het Rekenhof al dan niet bevestigen met betrekking tot de beslissing tot herklassering voor 2013 en 2014? Zo ja, wat zijn desgevallend de budgettaire gevolgen? Welke investeringsuitgaven moeten dan de komende jaren ten laste van de Vlaamse begroting worden genomen?

Ingevolge de beslissing door de statistische overheden: welke argumentatie werd er gebruikt door het INR en Eurostat? Welke pijnpunten zijn er nog? Kunnen die nog worden bijgestuurd?

Wat is de verdere timing in dit dossier? Is een volledige herklassering nog af te wenden? Werde het bijgestuurde voorstel op voorhand afgetoetst?

Ik rond af met een citaat uit een antwoord op een schriftelijke vraag van 6 juli 2012. U hebt gezegd dat, voor u de constructie finaal zou opstarten, u eerst Eurostat zou bevragen. Ik citeer: “Samen met mijn collega, de Vlaamse minister, bevoegd voor Onderwijs, heb ik op basis van de voorstellen van BNP Paribas nagegaan, wat de meest aangewezen variant zou kunnen zijn voor de Vlaamse Gemeenschap, zonder een nadelig effect teweeg te brengen op de Inrichtende Machten, die beroep gedaan hebben of nog beroep zullen doen op het PPS-programma Scholenbouw. Daarbij moet men uiteraard ook oog hebben voor de juridische consequenties en de aspecten van de ESR-classificatie. Samen met mijn collega bevrage ik momenteel Eurostat. Ik wens immers niet meer voor een verrassing te staan en thans een herstructurering van de financiering te laten opstarten, zonder eerst van Eurostat de bevestiging te krijgen, of en onder welke mogelijke modaliteiten variërende financiering aanvaardbaar is. Van zodra hierover duidelijkheid bestaat, kan dan een beslissing door de Vlaamse Regering worden getroffen die voorgelegd zal worden aan het Vlaamse Parlement.” Mijn aanvullende vraag is: hebt u dat inderdaad vooraf afgetoetst?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik wil duidelijk zeggen dat de weergaven van de afsluiting 2013, uiteraard voorlopig zijn. De definitieve afsluiting zal aan het parlement worden voorgelegd zoals anders. Wij doen een inschatting van de ontvangsten tot en met eind maart, die nog aanrekenbaar zijn op 2013, maar ook van een aantal facturen waarvan we verwachten dat ze te maken hebben met uitgaven van 2013, ook al komen die binnen in 2014, en die volgens het Rekendecreet op 2013 aangerekend worden. Ook die zijn uiteraard meegenomen. Dit zijn de contouren, zoals jullie weten.

Er zijn twee grote blokken. Er is de evolutie van de gewestbelastingen. Laat me zeggen dat bij de registratierechten er een minderontvangst is van 62,8 miljoen euro. Dat kunnen we verklaren vanuit enerzijds een zwakke economische groei, maar ook de onzekerheid en de afwachtende houding over de woonfiscaliteit kan meegespeeld hebben. Maar alles bij elkaar blijft dat een stijging van 3,8 procent ten opzichte van 2012.

Bij de verkeersbelastingen heb je de belasting op de inverkeerstelling en de verkeersbelasting zelf, met samen een negatief verschil van 21,7 miljoen euro. Vooral de belasting op de inverkeerstelling is verlaagd. Er zijn wellicht drie redenen: de matige economische vooruitzichten, het milieubewuster aankopen door de consument, en ik kan me niet van de indruk ontdoen dat het Autosalon van begin 2014 een uitstelgedrag met zich heeft meegebracht bij het aankopen van wagens.

Het derde punt zijn de successierechten, waar jullie het over hebben gehad. Er is een meerontvangst van 154,3 miljoen euro. Het totaal bedrag van successierechten boven 1 miljoen euro, is 74,7 miljoen euro. In een vraag stond dat bedrag als extra vermeld. Het is niet 74,7 miljoen euro extra, het is 74,7 miljoen euro. 78,1 miljoen euro is afkomstig van regularisaties. Ter vergelijking: de regularisaties brachten in 2012 5,9 miljoen euro op, en nu 78,1 miljoen euro. Dat was niet echt te voorzien, het is een meevaller in de inkomsten.

Als ik kijk naar de uitgaven, is er effectief de onderbenutting. Mijnheer Van Mechelen, ik kan de opsplitsing per beleidsdomein nog niet geven. Het is klassiek dat we dat doen bij de algemene toelichting bij de eerste begrotingsaanpassing omdat we dan pas alle definitieve cijfers hebben. Onze inschatting is dat de onderbenutting bij de ministeries 556,3 miljoen euro bedraagt en bij de instellingen 119,3 miljoen euro. Ik kan u wel een aantal factoren aandragen die bij die onderbenutting hebben gespeeld. Ten eerste is er de buffer, waar de heer

Vereeck het al over had. Er was in 150 miljoen euro voorzien om tegenvallende economische groei of extra uitgaven te kunnen opvangen. We hebben die buffer aangesproken voor een bedrag van 83,5 miljoen euro. Het krediet werd herverdeeld naar de dotatie van Milieu en Natuur (Mina) om het huidige ritme inzake bevoorschotting van de toelagen aan de drinkwatermaatschappijen te continueren.

Bij het FFEU was in de begroting geanticipeerd op een versnelling van de uitgaven. Die versnelling heeft zich niet helemaal doorgezet. Dat geeft een onderbenutting van 52,6 miljoen euro bij de afsluiting die we eind januari hebben gedaan. Ik heb ondertussen begrepen dat er toch nog een aantal facturen op 2013 zouden zijn binnengekomen die nog niet meegenomen zijn. Dat is een van de punten die de 174 miljoen euro wellicht wat naar beneden zullen bijstellen bij de definitieve cijfers. Andere zullen misschien naar boven worden bijgesteld, als de inkomsten nog beter zouden meevallen of dergelijke zaken meer. Maar dat zijn altijd zeer kleine zaken.

In 2013 hebben we ook het Vlaams Fonds voor de Lastendelging gehad (VFLD). De uitgaven daar zijn minder dan ingeschat was. U weet dat dat gaat over uitspraken in rechtbanken. Het is niet altijd goed in te schatten, niet alleen of we zullen winnen of verliezen, maar ook wanneer de uitspraken er zullen zijn.

De compensatie voor de gemeenten voor de afschaffing van de onroerende voorheffing op materieel en outillage geeft ook aanleiding tot een niet-aangewend krediet van 43,8 miljoen euro. Jullie weten dat, om die onderbenutting in de toekomst op te vangen, jullie op mijn voorstel de beslissing hebben genomen om materieel en outillage sterker af te schrijven of die investeringen sneller aan te moedigen. De rente-uitgaven vallen 7,1 miljoen euro lager uit. Dat is ook een onderbenutting.

Er werd bij de begrotingsaanpassing in een krediet van 62 miljoen euro voor de responsabiliseringsbijdrage voorzien. Dat bedrag werd overgeheveld naar de dotatie voor het Vlaams Pensioenfonds, om uitvoering te geven aan de afspraken over de responsabiliseringsbijdrage die zijn gemaakt in het Overlegcomité van 2 juli 2013. Die middelen werden voor het Pensioenfonds gereserveerd. We moesten die dus niet uitkeren en ze geven dus geen aanleiding tot ESR-aanrekenbare uitgaven.

In het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie is er een relatief grote onderbenutting – maar kleiner dan in de voorgaande jaren – van 31,9 miljoen euro bij het Hermesfonds. Deze onderbenutting doet zich voor bij diverse beleidsmaatregelen. Voor de lonen van het onderwijzend personeel is er een geschatte onderbenutting van 35,7 miljoen euro. Op een uitgavenmassa van 7,129 miljard euro is dat evenwel een eerder klein bedrag. De afwijking bedraagt slechts ongeveer 0,5 procent, en is dus in relatieve termen te verwaarlozen. De niet-volledige aanwending van de provisie Werk resulteert in een onderbenutting van 19,7 miljoen euro. De provisie werd niet volledig aangewend omdat er met een gespreide en resultaatgerichte financiering voor de opgestarte maatregelen wordt gewerkt.

Voor het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken werd enerzijds een onderbenutting van 69,1 miljoen euro bij het Vlaams Infrastructuurfonds (VIF) opgetekend, maar anderzijds werd een overbenutting vastgesteld op de algemene uitgavenbegroting van 24,8 miljoen euro, hoofdzakelijk ten gevolge van uitgaven voor onderhoudsbaggerwerken. Voor het beleidsdomein Wonen werd er een onderbenutting vastgesteld op de kredieten voor de gewestelijke sociale correctie (GSC), de kapitaalsubsidies aan de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) voor sociale huur en de tweede subsidieschijf voor de VMSW voor rationeel energieverbruik, ten belope van respectievelijk 10,1 miljoen euro, 10,5 miljoen euro en 7,0 miljoen euro. De onderbenutting op de gewestelijke sociale correctie is het gevolg van het nieuwe financieringsbesluit voor de sociale huisvestingssector. Het krediet voor de kapitaalsubsidies ‘huur’ kon niet volledig worden benut, wegens het ontbreken van een juridische basis voor de uitbetaling van oudere investeringsprogramma's. De tweede schijf

van de subsidie voor rationeel energieverbruik hoefde nog niet te worden uitbetaald omdat, in tegenstelling tot de verwachting bij de begrotingsaanpassing 2013, de eerste schijf nog niet volledig werd benut.

Ik bespreek nu het luik 'kas en schuld'. De heer Van Mechelen vraagt uitleg over de betekenis van 'einde legislatuur'. Ik geef u de toestand op datum van 31 december 2013. Inmiddels heeft KBC terugbetalingen van 333 miljoen euro en 166 miljoen euro verricht. Die 500 miljoen euro gaat integraal naar de schuldafbouw. Ik schets dus de toestand voor die terugbetalingen zijn verricht.

In 2013 vertraagde de uitvoering van de kapitaalparticipaties. Van de 231 miljoen euro die stond ingeschreven in de begroting, werd maar 37,5 miljoen euro uitgegeven. Sommige van de dossiers werden nog niet beslissingsrijp bevonden voor een agendering op de bijeenkomst van de Vlaamse Regering. Wegens de strengere Europese normen inzake participaties is er op voorhand een grondige screening nodig om na te gaan of het geplande project zal voldoen aan de Europese kwalificatievereisten van een ESR-8-uitgave. Dat is mijns inziens erg belangrijk. Daarnaast hebben sommige investeringen een lange doorlooptijd en worden die pas uitbetaald in functie van de realisaties en de behoefte aan financieringsmiddelen.

De directe schuldpositie is in 2013 fors gedaald, dankzij de goede begrotingsresultaten en de terugbetaling door KBC. De Vlaamse overheid heeft de directe schuld kunnen verminderen met 2,032 miljard euro. De terugbetaalde steun – 1,167 miljard euro – en de terugbetalingspremie van 50 procent door KBC – 583 miljoen euro – zijn dus integraal gebruikt voor schuldafbouw.

Wat de lokale besturen betreft, werd in 2013 geen bedrag gereserveerd voor eventuele lokale tekorten. Er werd een begrotingsoverschot gerealiseerd. Er is tussen de federale overheid en de gewesten nog geen akkoord over het cijfermateriaal. Er werd een methodologische oefening gemaakt om op basis van de jaarrekeningen 2012 de raming voor het saldo van 2013 te berekenen. Dit moet nog met het INR worden besproken. Ook het onderzoek van de impact – wie zorgt voor welke extra uitgaven van de gemeenten? – door de Hoge Raad van Financiën is nog bezig.

Wat zijn de implicaties voor de begrotingsaanpassing 2014? Het uitvoeringsresultaat heeft beperkte implicaties voor de begrotingsaanpassing 2014. Bij de begrotingsaanpassing 2014 zal in extra betaalkredieten voorzien moeten worden voor de kapitaalsubsidies huur, vanwege de niet-uitbetaling in 2013 van subsidies ten belope van 10,5 miljoen euro voor de oude investeringsprogramma's. De tweede schijf voor de subsidie rationeel energieverbruik, voor een bedrag van 7 miljoen euro, zal vermoedelijk in 2014 moeten worden uitbetaald. Daarin is nog niet in de begroting 2014 voorzien. De schuldafbouw is groter dan aanvankelijk geraamd. Dat heeft natuurlijk een positief effect op de rentelasten.

Wat Scholen van Morgen betreft, heeft Eurostat op 23 december 2013 een voorstel overgemaakt. De minister-president heeft dat ook in de commissie meegedeeld. De Vlaamse Regering verklaart zich bereid om conform de voorwaarden van Eurostat de langetermijnfinanciering te herbekijken. Een antwoord van Eurostat is er nog niet; zo'n antwoord komt er doorgaans pas na twee tot vijf maanden. Ik kan de stelling van het Rekenhof niet onderschrijven, aangezien ik nog geen antwoord van Eurostat heb gekregen. Als het antwoord van Eurostat negatief is, dan moeten we de budgettaire gevolgen voor 2013 bekijken. Maar u zei het ook al: die zijn sowieso beperkt, want voor Scholen van Morgen zijn nog niet veel bouwgerelateerde uitgaven verricht.

Los van de eventuele aanzet voor een herfinanciering, die volgens de huidige contractuele bepalingen voor eind 2017 moet zijn afgerond, lijkt het logisch dat het standpunt van Eurostat beslissend zal zijn voor een eventuele herziening van de financieringsstrategie. Ik wens daar niet op vooruit te lopen.

Ten slotte wil ik het hebben over de verklaring over de gunstige begrotingsresultaten. De Vlaamse Regering streefde voor 2013 een begroting in evenwicht na. De ontvangsten en uitgaven worden bij het opstellen van de begroting zo nauwkeurig mogelijk geschat. Dat hoort zo. Gezien de onzekerheid over die ontvangsten en uitgaven wordt evenwel ook de nodige voorzichtigheid aan de dag gelegd. Dat leidt ertoe dat, wanneer er zich geen zware tegenvallers voordoen, het begrotingsjaar kan worden afgesloten met een beperkt overschot. Ik wil dat relativeren. Het totaalbedrag van onze uitgaven is bijna 27 miljard euro. Het overschot bedraagt dus 0,6 procent. Dat overschot is niet enkel te danken aan stijgende belastinginkomsten. Het begrotingsoverschot bedraagt 174,6 miljoen euro, ofwel 169,1 miljoen euro meer dan vooropgesteld bij de eerste begrotingsaanpassing. 78,8 miljoen euro hiervan is afkomstig uit extra ontvangsten van de algemene begroting: op dat vlak heeft vooral de regularisatie gespeeld. 82,2 miljoen euro is afkomstig van extra onderbenutting.

Bij de eerste begrotingsaanpassing werd het door de Vlaamse Regering vooropgestelde bedrag aan onderbenutting door de oppositie zwaar bekritiseerd. Steeds opnieuw had men het over fictieve cijfers. De Vlaamse Regering zou de onderbenutting gebruiken om onze rekeningen te laten kloppen. Het evenwicht zou virtueel zijn. Het begrotingsresultaat 2013 toont aan dat die kritiek onterecht was. De omvang van de onderbenutting is trouwens niet groter dan deze die onder de vorige regering werden opgetekend, wel integendeel. Toen waren er jaren waarin die veel groter was dan vandaag het geval is.

De heer Eric Van Rompuy: Dank u voor het antwoord, minister. Iedereen zal daar het zijne van denken, maar het is goed dat wij eens een balans kunnen opmaken. We kennen de argumenten van elkaar. Uiteindelijk is het resultaat wat het is, en daar kan niemand omheen.

De heer Dirk Van Mechelen: Het debat over de onderbenutting kennen we. Volgens mij gaat het over niet-uitgevoerd beleid. In het verleden leidde dat tot overschotten die werden gebruikt om de schuld af te bouwen. Indien men dat had gedaan, zouden we in 2020 inderdaad schuldenvrij geweest zijn. Nu moeten we het afwachten.

Het is een goede zaak dat KBC terug aflost. Daardoor zullen die schuld en die rente-uitgaven serieus dalen, zij het dat het onze intrestopbrengsten vanzelfsprekend ook substantieel zullen dalen. Op zich hebben we van die – laat ons maar zeggen – jackpot de voorbije jaren handig gebruik kunnen maken. Ik zou zeggen: het is wat het is.

Ik heb geprobeerd alles in sneltempo te noteren. Ik neem aan dat de nota ter beschikking zal worden gesteld. Dan kunnen we uitzoeken waar die onderbenutting zit en wat er niet is kunnen doorgaan, want daar gaat het eigenlijk over. FFEU min 52,6 miljoen euro, VIF min 69,1 miljoen euro. We moeten dat verder bekijken. Is het erg of niet? Moeten we op de rem staan?

Voorzitter, minister, laat ons duidelijk zijn: u hebt afgeklopt op een overschot. Op zich is dat goed. We hebben allemaal ons standpunt over de manier waarop dat de voorbije jaren tot stand is gekomen. Die standpunten zijn gekend. De vraag is of we nu structureel gezond zijn voor de komende vijf jaar. Ik vrees van niet, als ik zie wat we altijd hebben voorspeld, namelijk de inspanning die ook Vlaanderen zal moeten leveren in het kader van het stabiliteitspact, en uw eigen meerjarenbegroting, waarin een manifest tekort naar voren is gekomen. Ik denk dat Vlaanderen na 25 mei veel werk aan de winkel zal hebben om de rekening te doen kloppen.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, die onderbenutting blijft inderdaad een eeuwig twistpunt. Zoals de collega zegt: waarom is dat gebeurd? Heeft het te maken met voorzichtig budgetteren of met het niet uitvoeren van beleid? Voor het beleidsdomein waarop ik het meeste zicht hebt, Onderzoek en Ontwikkeling (O&O), heeft het toch vooral te maken met het feit dat die participaties niet worden gelicht.

Voorzitter, ik richt mij ook tot u. We zitten hier in een commissie Openbare Financiën. U weet dat u niet op basis van de gerealiseerde cijfers het beleid van een regering kunt evalueren. Daarom zijn er nu specifiek structurele normen: full employment budget balance, het budgettair saldo bij een volledige tewerkstelling. Wanneer je kijkt naar de echte cijfers, kan het bijvoorbeeld zijn dat een regering zwaar bespaart maar dat het deficit toch is toegenomen. Dat heeft dan niets te maken met het beleid zelf. Om die reden zeg ik dat u aan die gerealiseerde cijfers niet zo heel veel hebt om het beleid zelf te evalueren. Staar u dus niet blind op het eindresultaat, maar ga eens zoeken naar wat er allemaal schuilgaat achter dat evenwicht. Is het een stabiel evenwicht? Zijn er facturen doorgeschoven? Voor O&O alleen al is dat het geval. Ik kan zo een heel lijstje afgaan.

Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik beperk mij verder tot uw repliek met betrekking tot de pps-scholenbouw. Er zijn slechts twee mogelijkheden. Ofwel is de stelling van het Rekenhof correct en weten we nu definitief dat die uitgave moet worden opgenomen in de begroting. Dan denk ik dat het een goede zaak zou zijn geweest om een begrotingscontrole te vragen. Aangezien u de stelling van het Rekenhof niet bevestigt, terwijl het Rekenhof in het verslag althans – de collega's waren hier aanwezig – zeer formeel leek en het had over een effectieve beslissing voor wat 2013 en 2014 betreft, denk ik dat we een probleem hebben. U weerlegt die stelling namelijk.

Ik richt mij dan ook opnieuw tot u, voorzitter, en stel voor dat het Rekenhof volgende week toelichting komt geven over de informatie waarover het beschikt. Op basis van welke elementen stelde het Rekenhof dit vorige week? Over welke informatie en documenten beschikt het Rekenhof? Er moet duidelijkheid komen. Zoals daarnet gezegd, blijft dit een zwaard van Damocles boven de Vlaamse begroting.

Minister, indien u nog verdere indicaties hebt, mag u die op dat moment meedelen.

Voorzitter, ik vraag u dus om het Rekenhof uit te nodigen en te vragen op basis waarvan het dat vorige week met zoveel stelligheid beweerde.

Minister, er is vaak sprake geweest van een plan B. Gelet op de blijvende onzekerheid – ook nu weer, tussen het Rekenhof en de minister – denk ik dat er nood is aan een plan B. Ook de minister-president heeft vorig jaar, ongeveer een jaar geleden, op 19 februari 2013, naar aanleiding van de vorige rapportering met betrekking tot de alternatieve financiering van overheidsinvesteringen, in de commissie Financiën gesteld dat het wenselijk blijkt een plan B te hebben. Dat blijkt ook uit het commissieverslag.

Minister, op 18 april 2013 heb ik u per schriftelijke vraag gevraagd of er reeds een alternatief scenario was ontwikkeld. U hebt toen gezegd: “Zoals gezegd, wordt er op dit moment ingezet op het overleg met Eurostat met het oog op een positief definitief advies.” Nu, uit dat antwoord kon dan – negen maanden geleden – worden afgeleid dat er nog geen alternatief plan voorhanden was. Daarom stel ik nogmaals de vraag: gelet op de stelling van de minister-president dat het wenselijk is, is er reeds een alternatief scenario ontwikkeld voor de financiering van de eerste inhaaloperatie schoolinfrastructuur in functie van een eventueel negatief advies van Eurostat? Zo ja, kunt u dat plan B toelichten? Zo neen, zal dat alsnog worden ontwikkeld?

Minister Philippe Muylers: Voor alle duidelijkheid: voor zover ik weet, heeft het Rekenhof gezegd wat het hier heeft gezegd op een studiedag die – als ik me niet vergis – plaatsvond voor 23 december 2013, toen we op basis van de gesprekken die we hebben gevoerd met INR en Eurostat een nieuw voorstel, dat je een plan B zou kunnen noemen, hebben ingediend bij Eurostat. Dat is de situatie. U moet het verder zelf aan het Rekenhof vragen. Ik kon geen definitief antwoord geven op het moment dat we nog in dialoog waren met INR. En als wij op basis van die gesprekken een nieuw voorstel indienen, kan ik niet zeggen dat ik een antwoord heb op het nieuw voorstel van 23 december. Je zou dat plan B hebben kunnen genoemd. Het maakt mij niet uit hoe dat wordt beschouwd. Dat is wat we nu doen: op basis van die gesprekken hebben we een nieuw voorstel ingediend.

Ik denk dat u een fout maakt. U zegt dat we de begroting van de volgende jaren belasten door het niet opnemen van de participaties. Dat is natuurlijk niet juist. De participaties gebeuren buiten de begroting. Ze zijn ESR-8-matig. Ik begrijp wat u bedoelt, maar het belast de begroting niet. Het zou eventueel de schulddispositie weer iets slechter kunnen maken, maar het belast de begroting niet. Ik denk dat u daar dus wat fout zat.

Mijnheer Van Mechelen, ik begrijp uw stelling over de onderbenutting. In het verleden hebben we 4,74 en 4,91 als onderbenutting gehad. We zitten nu aan 2,45. Dat is dus echt niet overdreven. Als er natuurlijk de luxe van een groei in de economie is en er op dat moment niet meteen nood is aan extra middelen, is het natuurlijk mooi meegenomen indien ervoor wordt gekozen om onderbenutting om te zetten in schuldafbouw. Ik denk dat we in deze crisis de juiste keuzes hebben gemaakt door maximaal te blijven investeren.

Ten slotte, naar de toekomst toe: besluitvorming die federaal is gebeurd, is natuurlijk federaal. In 2014 zetten we opnieuw de toring naar de nering en zetten we die 157 miljoen euro die we bijdragen aan de federale gezondmaking, in de begroting. Zo houden we onze begroting nog altijd in evenwicht. U zult mij niet horen zeggen dat het niet waar is dat er nog enorme uitdagingen op ons afkomen. Dat zal op dat moment blijken. Ik vind niet dat we zwaardere maatregelen hadden moeten nemen.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Vereeck, naar aanleiding van de hoorzitting die we vorige week hebben gehad met het Rekenhof, heeft de heer Debucquoy gezegd: “Sinds december 2010 heeft het Instituut voor de Nationale Rekeningen op vraag van Eurostat de DBFM-constructie schoolgebouwen voorlopig geherklasseerd tot de sector overheid omdat de waarborgregeling niet wordt aanvaard. De herklassering is gebeurd in afwachting van de herziening van de regeling door de Vlaamse Regering. Als er geen oplossing komt, zal de totale investeringssom van 1,5 miljard euro – het globaal bedrag van die scholenbouw – ten laste vallen van de begroting. Het effect van het masterplan Antwerpen enzovoort is minimaal.” Hij spreekt van “voorlopig”. Er grijpt dus nog steeds een dialoog plaats met Eurostat. De heer Debucquoy heeft dus niet gezegd dat de Vlaamse Regering hic et nunc plannen moet ontwikkelen om dat op te vangen in de begroting. Willen we dat de heer Debucquoy herhaalt wat hier is gezegd?

De heer Dirk Van Mechelen: Ik heb de heer Debucquoy toen de vraag gesteld of het om een definitieve beslissing gaat. Hij heeft dat bevestigd.

De heer Eric Van Rompuy: In het verslag staat dat het om een voorlopige beslissing gaat.

De heer Dirk Van Mechelen: Alle commissieleden zaten er wel bij. *(Opmerkingen)*

Hij was verbaasd dat wij het niet wisten. Zij zijn meestal de laatsten om dat te weten. Klopt dit of niet? *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Mijnheer Van Mechelen, ik spreek hier als voorzitter. Binnen mijn eigen partij stellen sommigen daar ook vragen over. Eigenlijk hoopt u dat Eurostat zal verklaren dat dit in de begroting moet worden opgenomen. Op die manier zou u dan kunnen aantonen dat de Vlaamse begroting in de toekomst sterk bezwaard is. Ik hoor u hier voortdurend argumenten met betrekking tot de Vlaamse Regering ontwikkelen. *(Rumoer)*

De heer Dirk Van Mechelen: Ik heb die woorden nooit uitgesproken. Dat dit niet zou moeten gebeuren, is voor mij een hemelsbrede bezorgdheid.

De heer Eric Van Rompuy: Ik hoop het. Het is echter lichtjes hypocriet.

De heer Dirk Van Mechelen: Mijnheer Van Rompuy, praat u hier nu als voorzitter of als vertegenwoordiger van CD&V? U zou dat het best op voorhand zeggen. U kunt naast mij komen zitten. Dan zullen we in debat treden. U bent hier voorzitter of vertegenwoordiger van CD&V.

De heer Eric Van Rompuy: Ik ben allebei.

De heer Dirk Van Mechelen: Mijnheer Van Rompuy, op uw blog mag dat allemaal, maar in deze commissie niet.

De heer Eric Van Rompuy: Ik heb het over de manier waarop hier vragen worden gesteld. *(Rumoer)*

De heer Dirk Van Mechelen: Mijnheer Van Rompuy, het gaat om een potentiële consolidatie van 1,5 miljard euro. Ik ben daar bezorgd om. U bent dat misschien ook. *(Rumoer)*

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Van Mechelen, misschien zult u volgende keer deel uitmaken van de Vlaamse Regering. *(Rumoer)*

Minister Philippe Muyters: Ik ben heel blij dat iedereen die bezorgdheid deelt. Iedereen zal dan ook heel bij zijn te horen dat we geen definitief antwoord hebben gekregen. *(Opmerkingen van de heer Dirk Van Mechelen)*

Ik kan hier toch niet beweren dat ik een antwoord op de brief van 23 december 2013 heb gekregen indien ik dat niet heb ontvangen.

De heer Dirk Van Mechelen: Dat klopt. Ik heb de woorden van het Rekenhof echter niet uitgesproken. De heer Debucquoy heeft dat gezegd. Hij heeft verklaard dat hij verbaasd was dat wij dat niet wisten. Normaal gezien zijn zij blijkbaar de laatsten om dat te horen. We hebben misschien 1,5 miljard euro aan onze broek. Daar gaat het om.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van Mechelen, sturen Eurostat en het INR hun brieven naar het Rekenhof of naar de minister?

De heer Dirk Van Mechelen: Ze sturen die brieven naar de eerste minister, die ze aan de minister-president overmaakt. Zo werkt het.

Minister Philippe Muyters: Ze sturen die brieven dus niet naar het Rekenhof. Ik kan hier verklaren dat we geen antwoord op de brief van 23 december 2013 hebben ontvangen.

De voorzitter: Ik zal opnieuw als voorzitter optreden. *(Opmerkingen)*

Eurostat heeft twee tot drie jaar geleden een brief met vragen over het DBFM-programma voor Scholen van Morgen gestuurd. Blijkbaar heeft het INR op vraag van Eurostat beslist de cijfers vanaf 2013 in afwachting van een nieuw initiatief van de Vlaamse Regering in de overheidsrekeningen op te nemen. De brief hierover is niet gekend, maar de beslissing zelf dateert al van 2013.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, kunnen we dat stuk en het antwoord van de Vlaamse Regering ook krijgen? Dat is toch eenvoudig.

De heer Lode Vereeck: Het is ook geen vraag aan de minister. We vragen onze parlementaire waakhond, het Rekenhof, hierover tekst en uitleg te geven.

De voorzitter: Mijnheer Vereeck, u hebt het antwoord gekregen. De heer Debucquoy heeft een week geleden verklaard dat die brief niet gekend is. *(Opmerkingen)*

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, ik heb het verslag gelezen. Ik was zelf niet aanwezig. Ik heb gehoord en een aantal commissieleden, waaronder uw fractieleider, hebben bevestigd dat een medewerker van het Rekenhof, de heer Debucquoy, dit heeft meegedeeld. Ik stel u die vraag louter uit bezorgdheid. We moeten die materie zo snel mogelijk uitklaren. Wilt u het Rekenhof eens vragen om tekst en uitleg te geven? Op basis van welke documenten heeft het Rekenhof dit gesteld?

Voor het overige stel ik vast dat het verslag geen volledige accurate weergave geeft van wat tijdens die commissievergadering is gezegd. Ik was niet aanwezig, maar ik heb van veel mensen gehoord dat dit wel degelijk is gezegd. Ik wil daar tekst en uitleg over. Dit is een zuiver informatieve vraag. U hoeft daar verder geen enkel manoeuvre achter te zoeken.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, ik heb nog een aanvullende vraag. In mijn eigen gemeente loopt trouwens een dergelijk project. De bouwaanvraag is binnen. We hebben het ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) opgesteld. In totaal komen nu 165 projecten op snelheid. De meeste projecten zullen dit jaar worden gegund. Dit kan nog voor 1 september 2014 gebeuren. Dit betekent dat de aannemers zullen beginnen metselen. In het vierde kwartaal is iedereen aan het metselen. Dit betekent dat facturen zullen binnenlopen. Mijn vraag is hoe hoog die facturen zullen zijn.

Als ik me niet vergis, bedroeg de factuur in 2013 zo goed als niets. Het ging om een enkel schooltje. Wat bedragen de potentiële facturen in 2014, 2015 en 2016? Ik vind dat ik die vraag mag stellen. Ik heb ooit de consolidatie van De Lijn op mijn dak gekregen. Dat was niet om mee te lachen. Aangezien dat niet was gepland, moest serieus worden bijgestuurd. Toen ging het echter om 120 of 130 miljoen euro. Nu praten we over 400 tot 500 miljoen euro op jaarbasis. Dat heeft niet veel met onderbenutting te maken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■